

4. Levytska, S.O. and Romaniuk, A.V. (2010), "Automation of accounting as a determinant of the effectiveness of the accounting system of domestic enterprises", *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannya*, no. 2 (50), pp. 156–163.
5. Leshhenko, A.O. and Shershnova, H.V. (2009), "Computer processing of accounting information system", *Visnyk DonNUET*, pp. 173-175.
6. Marchenko, D.M. (2009), "Automation of accounting as a source of growth efficiency", *Buhgalterskyj oblik, analiz ta audit*, no.6, pp. 248-254.
7. Sopko, V.V. and Benko, M.M. (2010), "The purpose and principles of accounting automation", *Aktualni problemy ekonomiky*, no.12, pp. 186-192.
8. Cherutova, M.I. (2008), *Organizatsiya predprinimatelskoy deyatelnosti* [Organization of of enterprise activity], textbook, Giord, Moscow, Russia, 160 p.

УДК 338.24.1

Гоцинський А.В.,
к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки та маркетингу
Тернопільського інституту соціальних та інформаційних технологій

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТРАНСКОРДОННОГО ДІЛОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЄВРОРЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Goschynskiy A.V.,
cand.sc.(econ.), assistant professor of the department
of International economics and marketing
Ternopil Institute of Social and Information Technology

MANAGEMENT OF INFORMATION FLOWS OF ENSURING CROSS- BORDER BUSINESS COOPERATION OF THE EUROREGIONS IN UKRAINE

Постановка проблеми. У світовій економіці та в економіці кожної країни відбуваються зміни, пов'язані, з одного боку, із глобалізацією - обміном товарами, послугами та робочою силою, який виходить за межі державних кордонів, постійно та неухильно зростаючим міжнародним переплетенням національних економік, створенням мереж, а з другого - з нерівномірністю розвитку та загостренням конкурентної боротьби між країнами, окремими регіонами, містами, територіями, посиленням розбіжностей між тенденціями формування однополярного та багатополарного світу.

Однак, Україна поки що повільно інтегрується в глобальний інформаційно- комунікаційний простір не тому, що не ми хотіли, а тому, що просто не готові за рівнем міжнародної конкурентоспроможності правової та інституційної системи, в тому числі і у сфері стратегічного менеджменту державного управління та адміністрування щодо розвитку та використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для комунікацій у виборчому процесі та політичній діяльності активних територіальних громад. Саме забезпечення політичного маркетингу та менеджменту виборчих кампаній для міст, регіонів лежить в основі розробки успішної стратегії розвитку політичних комунікацій країни та її територій. Розвиток територій залежить, в свою чергу, від здатності суб'єктів державного та муніципального управління створювати, сприймати та швидко використовувати інформаційні ресурси з обох сторін кордону, тобто від створення й утримування конкурентних переваг територій, тісно пов'язаних з транскордонними умовами співробітництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На думку багатьох науковців, незважаючи на інтернаціоналізацію правової та інституційної системи країн членів ЄС, особливо тих, що пов'язані з інформаційно-комунікаційними технологіями, роль регіону та локалізації політичних процесів останнім часом посилюється і її успіх у змаганні з політичними конкурентами залежить насамперед від інформаційного забезпечення нормативно-правового середовища в країні загалом та в окремому регіоні зокрема. В свою чергу, країни і регіони, що розвиваються в конкурентному середовищі, переживають процеси інтеграції та геоекономічної трансформації насамперед через глобальні процеси інформатизації, формування інформаційного суспільства, яке поступово трансформується в суспільство, що базується на знаннях [1; 2].

Технологічні інновації у сфері інформатизації, телекомунікацій та транспорту відкривають нові можливості для контактів і взаємодії регіонів незалежно від місця їх географічного розташування. Як наслідок, зростає конкуренція між регіонами щодо можливостей підключення до так званих "воріт

глобальної економіки” – інноваційних і політичних центрів та мереж, що генерують процес європейської інтеграції України у всіх сферах.

В умовах євроінтеграції, регіоналізації та геопросторової інтеграції України актуальною постає проблема інформаційної єдності інфраструктурного забезпечення розвитку цивілізованого та динамічного ділового середовища як всередині України, так і її міжнародного оточення. Вкрай важливим стає потреба адаптації до швидких змін на глобальних та регіональних ринках на основі формування державної регіональної політики інформаційно-комунікаційного забезпечення конкурентоспроможності прикордонних територій.

Проблемам вдосконалення забезпечення соціально – економічного та політичного розвитку транскордонного співробітництва (ТКС) присвячено праці багатьох українських вчених, зокрема таких відомих науковців представників західноукраїнської школи регіоналістики, як Беленького П.Ю., Герасимчук В.А., Мікули Н.А., Матвеева Є.Е. та ін. [3; 4; 5], які в своїх дослідженнях особливу увагу приділяли процесам ТКС в євро регіонах « Буг», «Карпати», «Нижній Дунай», «Верхній Прут». Однак, багато питань щодо організації єдиного інформаційного простору ділового транскордонного співробітництва в процесі формуванні та розвитку євро регіонів України, визначення механізмів і принципів процесу прискорення євроінтеграції України шляхом тісної співпраці прикордонних регіонів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій ще залишаються недостатньо дослідженими.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є розробка теоретичних, методологічних положень і практичних рекомендацій щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі нормативно-правового забезпечення управління прикордонними територіями, опис моделей інформаційно-комунікаційного забезпечення транскордонного співробітництва в умовах розвитку суспільства знань та запропонувати механізми суттєвого підвищення політичної активності громадян прикордонних територій, що прискорило б процеси інтеграції України в європейську спільноту.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Значення інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні інфраструктури транскордонного ринку.

Поступове проникнення інформаційних і комунікаційних технологій, пов'язаних зі створенням, збереженням, передачею, обробкою та управлінням інформацією в усі аспекти людського існування, призводить до багатовимірних і часто непередбачуваних змін. Змінюються шляхи взаємодії індивідумів між собою та з суспільством, а також шляхи залучення їх до процесу розвитку територій як на регіональному, міжрегіональному, так і на національному рівнях. Створюються нові моделі спілкування, принципи дії яких дозволяють людям спілкуватися швидко й ефективно. Ці принципи (тобто, швидкість і простота у використанні, контроль з боку самого користувача, інтерактивність та інші) стають каталізаторами перетворення існуючого суспільства у мережеве суспільство знань. Працівники (або члени) мереж знань будуть краще обізнані щодо подій як у місцевому, так і у глобальному масштабі, їхні думки та дії в більшій мірі ґрунтуватимуться на знаннях, що є універсальними, об'єктивними, своєчасними та порівняні з такими, що надходять з різних джерел.

Як підкреслюється в Окинавській хартії глобального інформаційного суспільства, ІКТ стають життєво важливим стимулом розвитку світової економіки [6]. Вони служать також досягненню взаємодоповнюючих цілей стійкого економічного зростання на територіальному рівні, міжрегіональній інтеграції, створюючи соціально-економічну інфраструктуру, яка забезпечує якісно нові можливості доступу до інформаційних ресурсів, відкриває нові перспективи широкого використання свого потенціалу та потенціалу сусідніх територій усіма учасниками транскордонного ринку як на глобальному, так і на регіональному рівнях.

Моделі інформаційно-комунікаційного забезпечення процесів управління транскордонним співробітництвом регіону ІКТ можуть різними шляхами та різною мірою також і впливати на процес регіонального управління, починаючи з поліпшення існуючих механізмів надання послуг і аж до повної трансформації усього механізму та природи виконання різних ролей як таких. Ці ролі можуть бути наступними [6]:

- технічна роль, в сенсі автоматизації виконання одноманітних завдань, які раніше виконувалися людьми;
- сприяюча роль, тобто сприяння загальній участі у процесах прийняття рішень і впровадження їх у життя;
- новаторська роль, пов'язана з впровадженням нових послуг і механізмів надання цих послуг.

Виконуючи наведені вище ролі, ІКТ вносять істотні та далекосяжні зміни у моделі управління, перетворюють їх на своєрідний громадський інтерфейс, забезпечуючи вищий ступінь звітності та прозорості процесів управління. В свою чергу, ці моделі будуються на природних якостях ІКТ, а саме: можливості рівного доступу до інформації для всіх учасників цифрової мережі та розосередження інформації по всій цифровій мережі. Отже, у моделях цифрового управління інформація не є зосередженою в якомусь одному вузлі, навпаки, вільно тече через усі вузли - це і є докорінною відмінністю порівняно з традиційними ієрархічними моделями потоків інформації, які призводять до нерівномірного розподілу інформації і, як наслідок, викривлених відносин між учасниками ринку [7].

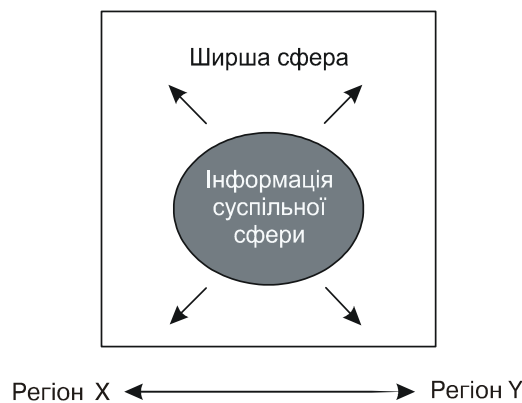
Необхідно зазначити, що в умовах транскордонного співробітництва внаслідок відмінностей у базових умовах територіального просторового розвитку, правових, фінансових, інфраструктурних особливостей господарювання країни X і країни Y, а також в результаті різних уявлень і очікувань щодо ефективного управління та сприйняття інформації по обох сторонах кордону можна запропонувати наступні п'ять моделей інформаційно-комунікаційного забезпечення розвитку транскордонного регіону XY.

1. модель ширшого розповсюдження інформації;
2. модель критичного потоку;
3. модель порівняльного аналізу;
4. модель мобілізації і лобіювання;
5. модель інтерактивного обслуговування.

Розглянемо більш детально запропоновані моделі та можливості їх адаптації до умов регіонального управління та транскордонного співробітництва.

Модель ширшого розповсюдження інформації. В основі цієї моделі (рис. 1) лежить ширше розповсюдження вже наявної в громадському чи державному секторі інформації даного регіону X, яка покращує процес управління, через розширення доступу до інформації додаткових верств населення, що проживають на даній території із застосуванням ІКТ та інших засобів. Добре поінформовані держслужбовці, бізнесмени та громадяни, що проживають в даному регіоні, краще розуміють механізми управління та мають ширші можливості робити зважений вибір і використовувати свої права та обов'язки.

Суспільна сфера —————> Ширша суспільна сфера

Рис. 1. Модель ширшого розповсюдження інформації

Джерело: авторська розробка

Регіон, в якому всі громадяни є однаково поінформовані, з більшою вірогідністю гарантуватиме, що зміст і форми управління не викривлятимуться на користь привілейованої меншості.

Модель ширшого розповсюдження регіональної інформації відкриває для людей додатковий канал доступу до інформації (поряд з місцевою пресою, місцевим телебаченням), а також засвідчує достовірність інформації, що надходить із зовнішніх джерел. Широке застосування цієї моделі в умовах транскордонного співробітництва поступово виправляє ситуацію браку поінформованості про сусідні території, люди починають бути обізнаними щодо дій національного та закордонного уряду, місцевих органів самоврядування з обох сторін кордону, що дозволяє їм досягати порозуміння й приймати рішення про подальші дії.

Наведемо деякі ситуації, в яких можна використати модель ширшого розповсюдження інформації:

- розміщення в Інтернеті законів та інших нормативних документів, які приймаються місцевими органами влади ;
- оприлюднення в Інтернеті прізвищ, адрес, номерів факсів та адрес електронної пошти посадових осіб місцевої державної адміністрації;
- розміщення в режимі он-лайн ключової інформації щодо урядових планів, місцевих бюджетів, витрат та показників діяльності;
- оприлюднення в режимі он-лайн ключових судових рішень і юридичних повідомлень, що мають значення для простих громадян і створюють прецеденти для майбутніх дій (приміром, рішення, що стосуються навколишнього середовища, вироки в справах "Держава проти Громадянина" тощо).

Ця модель є першим кроком до більш розвинених форм моделей цифрового управління на рівні міжрегіонального співробітництва. Водночас вона є найважливішою з них, оскільки служить каталізатором вільного доступу до інформації та надходження її до всіх сегментів суспільства. Тому

національні та регіональні уряди повинні активно впроваджувати цю модель, якщо вони бажають створити сприятливе середовище для діалогу бізнес – громадськість – влада.

Проте, така модель втрачає свою ефективність, якщо вільний рух інформації не заохочується, або ж інформація не є об'єктивною. Жорсткий урядовий контроль та намагання цензурувати інформацію, яка поширюється за допомогою такої моделі, призводить до негативних наслідків та від'ємної ефективності запровадження ІКТ в транскордонному співробітництві. В цих умовах актуальним постає питання навчання менеджерів як державних, громадських, так і бізнесових організацій щодо моральних, етичних, економічних, соціальних принципів і безпеки створення та подальшого розповсюдження інформації за такою моделлю.

Модель критичного потоку інформації. Модель критичного потоку (рис. 2) ґрунтується на передачі критично важливої інформації цільовій аудиторії регіону X або регіону Y, та розповсюдженні такої інформації серед громадськості транскордонних територій XY. Модель вимагає далекоглядності при оцінці важливості певної інформації та стратегічного її використання. Вона може також включати виявлення користувачів, для яких наявність певної інформації є критично важливою, щоб ініціювати процес прийняття доцільних урядових і міжурядових рішень.

Критична сфера → Цільова /ширша аудиторія

Країна X ↔ Прикордонний регіон XY

Рис. 2. Модель критичного потоку інформації

Джерело: авторська розробка

Сила моделі критичного потоку інформації полягає у вихідній характеристиці ІКТ - незалежності від обмежень відстані та часу. Завдяки цьому зменшується ризик «не чистого» (корисливого) управління, яке раніше було можливим через неодноразовність одержання інформації різними користувачами.

Наведемо деякі ситуації, в яких можна використати модель критичного потоку:

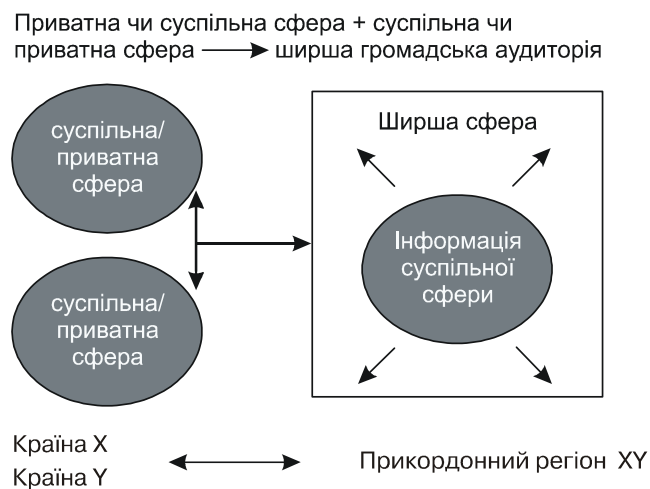
- подання інформації про корумпованість того чи іншого міністерства чи урядовця до відома електорату або відповідного органу влади;
- подання результатів досліджень, звітів по запитах та експертизах, виконаних на замовлення уряду, міжурядових організацій, медіа-дослідження, представлені до відома конкретних урядових осіб, громадськості (наприклад, рейтинги фірм Прикарпатського воєводства, опубліковані в місцевій пресі);
- подання документальних даних про порушення громадянських прав та кримінальні справи проти державних урядовців, представників посольств, консульств до відома міжнародних (транскордонних) та локальних громадських організацій та місцевих громад;
- подання до відома місцевих громад, бізнес-асоціацій, відповідних державних структур наявної інформації про стан навколишнього середовища. Наприклад, інформації про витoki радіоактивних речовин, скидання рідких відходів до річок, екологічний статус ("зелений рейтинг") окремих компаній тощо.

Модель критичного потоку є більш спрямованою в транскордонному співробітництві з точки зору її інформаційного змісту та цільової аудиторії. Зосереджуючи увагу на критичному аспекті інформації, вона викриває найслабші місця механізмів управління та прийняття рішень. Вона інформує людей та відповідні організації з обох сторін кордону про конкретні випадки неспроможності місцевих органів влади та «не якісного» управління, щоб спонукати їх до спільних координованих дій. В той же час, збуджуючи інтерес громадськості, ця модель дозволяє створювати тиск на відповідні державні установи й окремих урядовців, примушуючи їх враховувати інтереси й думки громад власної та сусідньої держави в процесі прийняття рішень. Завдання створення таких моделей стоїть скоріше перед партнерськими організаціями громадянського суспільства, які наглядають за національною

урядовою політикою та обмінюються інформацією зі своїми зарубіжними колегами. Уряд на місцевому та національному рівнях може бути незацікавленим у тому, щоб ділитися такою інформацією.

Ця модель не спрацьовує у випадках, коли державні механізми не сприяють публічним дебатам і цензурують всіляку інформацію критичного напрямку. Вона також непридатна там, де уряд здійснює жорсткий контроль над усією інформацією, і вона лишається доступною тільки для обмежених вищих ешелонів влади.

Модель порівняльного аналізу. Ця модель (рис. 3) – незважаючи на те, що її застосовують поки що досить рідко – є, на нашу думку, надзвичайно ефективною та поступово стане популярною в умовах розвитку транскордонного співробітництва. Модель порівняльного аналізу ґрунтується на дослідженні інформації, наявної в громадському або приватному секторі суміжних транскордонних територій X і Y, та порівнянні її з вже давно відомою інформацією для вироблення стратегічних висновків і цілей. Модель передбачає безперервне нагромадження нових знань і використання їх як бази для оцінювання змін у існуючому практичному досвіді управління прикордонними територіями з обох боків кордону. Порівняння можуть створюватися у певному часовому проміжку, щоб отримати картину колишнього та теперішнього стану ситуації (аналіз "до – після"), або між двома різними ситуаціями – для оцінки ефективності початих дій (аналіз "з – без"). Сила цієї моделі – у безмежних можливостях ІКТ накопичувати інформацію, зберігати, повертатися до неї і миттєво передавати її, долаючи будь-які географічні й ієрархічні бар'єри.

Рис. 3. Модель порівняльного аналізу

Джерело: авторська розробка

Наведемо деякі ситуації, в яких можна використати модель порівняльного аналізу:

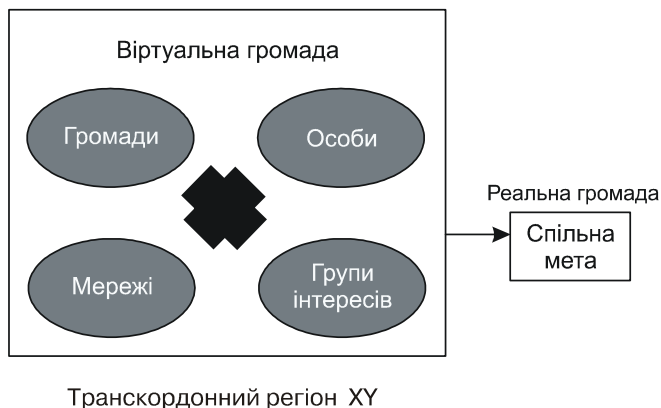
- для оцінки ефективності поточної політики зовнішньоекономічної діяльності шляхом ретельного збору та дослідження результатів теперішньої регіональної політики країни X і країни Y і їх дій в минулому;
- коли треба знайти попередні прецеденти, особливо у випадках прийняття міжнародних і національних судових чи юридичних рішень, щоб застосувати їх для впливу на майбутні локальні рішення. Це може стати в нагоді для розв'язання суперечок щодо міжнародних патентів, прав володіння інтелектуальною власністю, громадським майном та ін.;
- для сприяння прийняттю обґрунтованих рішень на регіональному та міжрегіональному рівнях завдяки наявності допоміжної інформації;
- для оцінки діяльності конкретного закордонного урядовця чи міністерства.

Країни прикордонних територій ЄС можуть ефективно використовувати цю модель, оскільки ІКТ відкривають доступ до глобальних і місцевих інформаційних продуктів з порівняно невеликими витратами. Організації нагляду та групи моніторингу можуть використовувати цю модель, щоб відслідковувати інформацію про попередню діяльність кандидатів на виборах і ділитися нею з електоратом. Однак модель спирається на наявність інформації для порівняння та спроможність користувачів робити аналіз, знаходити переконливі аргументи чи відшукувати яскраві графічні ілюстрації. Ця модель втрачає свою ефективність за відсутності значного інтересу з боку громадянського суспільства та короткої суспільної пам'яті.

Модель мобілізації та лобіювання. Модель мобілізації та лобіювання (рис. 4) – одна з найпоширеніших моделей цифрового управління. Основою цієї моделі є планований, націлений потік стратегічної інформації, спрямований на залучення впливових союзників для підсилення дій у реальному світі. В умовах транскордонного співробітництва вона потребує застосування активних

підходів формування віртуальних громад (українська діаспора на території Підкарпатського воєводства Польщі та польська громада на території західних областей України), які мають спільні цінності та проблеми, що сприяє активним обмінам інформацією між такими громадами та зв'язує їх з реальними заходами. Сила цієї моделі полягає у різноманітності мобілізованої віртуальної громади, а також в ідеях, навичках і ресурсах, накопичуваних через віртуальні форми створення мереж. Ця модель здатна успішно долати географічні, інституційні та бюрократичні перешкоди на шляху до спільних узгоджених дій. Модель є також потужним зняряддям для певних видів діяльності, таких як проведення кампаній проти конкретних осіб або органів, що приймають рішення, що гальмують євроінтеграційні процеси.

Формування мереж для спільних дій

Рис. 4. Модель мобілізації і лобіювання

Джерело: авторська розробка

Наведемо деякі ситуації, в яких можна використати модель мобілізації та лобіювання:

- ініціювання громадського обговорення глобальних і транскордонних проблем, тем майбутніх конференцій, угод тощо;
- формування груп тиску на тих, хто приймає рішення, з метою ознайомлення їх із своїми спільними проблемами;
- підсилення голосів меншин, традиційно відчужених від процесу прийняття рішень;
- залучення ширших верств до участі у процесах прийняття рішень;
- збір інформації щодо міжнародного (транскордонного) досвіду у розв'язанні конкретних проблем за відсутності аналогічної місцевої інформації, яка була б корисною для вироблення та прийняття рішень.

Модель стала надзвичайно популярною з того часу, як її було використано для ініціювання дебатів напередодні зборів Всесвітньої торговельної організації (ВТО) в Сієтлі (1999). Тоді було створено кілька віртуальних громад для захисту інтересів країн, що розвиваються, в рамках угоди ВТО. Демонстрація об'єднаних зусиль громадянського суспільства в Сієтлі багато в чому стала наслідком інтенсивних кількомісячних дискусій у віртуальних мережах напередодні саміту. Дискусії у віртуальних мережах стимулювали вироблення планів дій на регіональному рівні, які зрештою злилися у глобальний рух.

Модель мобілізації та лобіювання сприяє розширенню участі окремих осіб і громад у розв'язанні міжрегіональних політичних проблем та обговоренні їх. Ця модель також є ефективним засобом стримування органів влади й окремих урядовців від дій, які можуть викликати негативну реакцію місцевої та світової громадськості. Уряди можуть ефективно використовувати цю модель для заохочення громадських дебатів і зондування громадської думки з конкретних питань в рамках стратегії доброго управління.

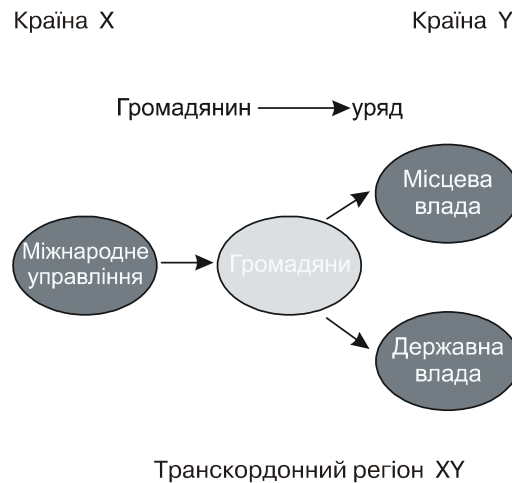
Модель інтерактивного обслуговування. Модель інтерактивного обслуговування (модель "Уряд – Споживач (Громадянин) – Уряд" (G – С – G) багато в чому є поєднанням попередніх моделей цифрового управління (рис. 5).

Вона відкриває шляхи для безпосередньої участі окремих громадян у процесах управління транскордонним співробітництвом. ІКТ, як уже зазначалося вище, здатні залучати до мережі знань кожного громадянина та забезпечувати громадян каналами для інтерактивного спілкування.

Ця модель повністю використовує потенціал ІКТ щодо забезпечення активної загальної участі в процесах управління задля більшої їх ефективності й прозорості, а також дозволяє заощаджувати час і кошти в процесі прийняття рішень.

Модель інтерактивного обслуговування забезпечує громадянам прикордонних територій безпосередній доступ до різноманітних послуг, що їх пропонують уряди обох країн. Вона створює інтерактивний канал Уряд - Споживач - Уряд (G – С – G)/(У – С – У) для виконання таких функцій, як

обирання урядовців (електронне голосування); заповнення податкових декларацій, урядові закупи, оприлюднення питань транскордонного співробітництва, що викликають занепокоєння та поширення досвіду; проведення опитувань з проблем, що становлять загальний інтерес, і розгляд скарг.

Рис. 5. Модель інтерактивного обслуговування/ модель "Уряд – Споживач (Громадянин)– Уряд" (G - C - G)/ (У-С-У)

Джерело: авторська розробка

Наведемо деякі ситуації, в яких можна використати модель інтерактивного обслуговування / модель "Уряд – Громадянин (Споживач) – Уряд":

- впровадження інтерактивного каналу спілкування з розробниками політичної стратегії транскордонного співробітництва, наприклад, для проведення відеоконференцій і діалогу он-лайн;
- проведення електронного голосування (в тому числі для осіб, які на час виборів перебувають за кордоном) на виборах урядовців та інших посадових осіб;
- проведення громадських дебатів і опитувань з проблем євро регіональної інтеграції – передусе процесу формування регіональної політики та розробки законодавчої бази транскордонного співробітництва ;
- подання скарг, зворотній зв'язок і спілкування іноземних громадян з відповідними місцевими державними органами;
- здійснення адміністративних функцій он-лайн, наприклад, стягнення різних митних зборів, оформлення податкових документів, державні закупівлі, платежі та ін.;
- проведення відеоконференцій і обговорень он-лайн з розробниками політичної та економічної стратегії євроінтеграції та транскордонного співробітництва.

Висновки з проведеного дослідження. Використання різних моделей цифрового управління в процесі формування стратегій розвитку транскордонного співробітництва може призвести до трансформації наявних форм регіонального управління, змінюючи природу відносин між громадянами сусідніх країн, бізнесом і владою та вводячи нових агентів і нові механізми впливу на процеси управління. Вони сприяють демократичному контролю над економічною і соціальною політикою урядів з боку громадян і організацій громадянського суспільства, а це є ключова умова забезпечення процесу добросусідського управління, прискорення євроінтеграції України.

В зв'язку з цим використання потенційних можливостей ІКТ в комбінації з представленими вище цифровими моделями управління та перетворення їх на реальну конкурентну силу стає дуже важливим завданням для керівників органів державного та регіонального управління, бізнесменів, науковців, практиків.

Література

1. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс : пер. с англ. под науч. ред. О.И.Шкаратана. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – 607 с.
2. Андерсон В. Регіональна конкуренція як фактор соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації / В. Андерсон // Агора. Подолання розбіжностей – розвиток особливостей. Випуск 4. – К. : Стило, 2006. – С. 66-67.
3. Беленький П.Ю. Формування та розвиток системи міжнародного транскордонного співробітництва в Україні / Беленький П.Ю., Мікула Н.А. // Регіональна економіка. – 2001. – № 3. – С. 61-73.
4. Беленький П.Ю. Конкурентність на транскордонних ринках / П.Ю. Беленький, Н.А. Мікула, Є.Е. Матвеев. – Львів: ІРД НАН України, 2005. – 214 с.
5. Герасимчук З.В. Транскордонне співробітництво регіонів: методика оцінки та шляхи активізації : монографія / З.В. Герасимчук, Л.В. Корольчук. – Луцьк, Надстир'я, 2009. – 184 с.

6. Окинавская хартия глобального информационного общества // Развитие информационного общества в России. Том 2. Концепции и программы: Сб. документов и материалов. / Под ред. Н.В. Борисова, Ю.Е. Хохлова. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 2001. – С. 63-71.

7. Нат В. Моделі цифрового управління. Як покращити управління в країнах, що розвиваються / В. Нат // Аспекти самоврядування. – 2001. – № 11. – С. 2-12.

8. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (Методологія і механізми) / НАН України. Інститут регіональних досліджень / Ред. кол.: науковий редактор д.е.н., проф. П.Ю.Беленький. – Львів. – 2002. – 308 с.

References

1. Kastells, M. (2000), *Informationsnaia epokha: ekonomika, obshchestvo, kultura* [The Information Age: Economy, Society and Culture], transl. from english, Moscow, Russia, 607 p.

2. Anderson, V. (2006), "Regional competition as a factor of social and economic development of Ukraine under globalization", *Agora. Overcoming differences - development features*. Issue 4, pp. 66-674.

3. Belenkyi, P.Yu. and Mikula, N.A. (2001), "Formation and development of international cross-border cooperation in Ukraine", *Regional Economics*, no. 3, pp. 61-73.

4. Belenkyi, P.Yu., Mikula, N.A. and Matveev, E.E. (2005), *Konkurentnist na transkordonnykh rynkakh* [Competitiveness on the trans-border markets], IRD NAS of Ukraine, Lviv, Ukraine, 214 p.

5. Herasymchuk, Z.V. and Korolchuk, L.V. (2009), *Transkordonne spivrobotnytstvo regioniv: metodyka otsinky ta shliakhy aktyvizatsii* [Cross-border cooperation of regions: methods of assessment and ways of activation], monograph, Nadstyyria, Lutsk, Ukraine, 184 p.

6. Borisov, N.V. and Khokhlov, Yu.E. (2001), *Okinavskaia Khartia Globalnogo Informatsionnogo Obshchestva*, [Okinawa Charter on Global Information Society], The development of information society in Russia. Volume 2. Concepts and Applications: collected works of documents and materials, Publishing House of St. Petersburg University Press, St. Petersburg, Russia, pp. 63-71.

7. Nat, V. (2001), "Models of digital control. How to improve governance in developing countries", *Aspects of government*, no. 11, pp. 2-12.

8. Belenkyi, P.Yu. etc. (2002), *Infrastrukturne zabezpechennia konkurentnoi ekonomiky regioniv: metodologiya i mekhanizmy* [Infrastructure providing of competitive regional economies (Methodology and mechanisms) / NAS of Ukraine, Institute of Regional Studies, Lviv, Ukraine, 308 p.

УДК 004.728:334.716 (477)

Лапін А.В.,
здобувач*, старший викладач кафедри
комп'ютерних технологій і моделювання систем
Житомирський національний агроекологічний університет

ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Lapin A.V.,
candidate for a degree, senior lecturer of the department
of computer technologies and systems modelling
Zhytomyr National Agroecological University

INTERNET-TECHNOLOGIES AS A COMPONENT OF THE INFORMATION SUPPLY OF UKRAINE'S ENTERPRISES

Постановка проблеми. Сучасні інформаційні та телекомунікаційні технології, різноманітні електронні сервіси всесвітньої інформаційної мережі Інтернет надають підприємствам та їх інтеграційним структурам можливості миттєвого доступу до інформації на будь-яких відстанях, що створює суттєві переваги для ведення бізнесу, але, водночас, спричиняє зростання конкуренції. На перший план виходять питання реорганізації бізнес-процесів підприємства та пристосування їх до нових інформаційних можливостей. Тому актуальною проблемою на даний час слід вважати визначення впливу Інтернет-технологій на рішення завдань управління підприємствами та динамічне їх злиття з інформаційним забезпеченням підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми використання Інтернет-технологій в діяльності підприємств вивчали такі науковці, як Ключан В.В. [4], Кропивко М.Ф. [5], Новак В.О. [7], Матвієнко О.В. [6], Оксанич А.П. [8], Петренко В.Р. [8], Твердохліб М.Г. [11], Ульяновченко О.В. [12], Щербаков П. А. [12] та ін. Зокрема, Матвієнко О.В. зазначає, що сучасні концепції управління

* Науковий керівник: Зіновчук В.В. – доктор економічних наук, професор